

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VIII. volebné obdobie

Číslo: CRD-477/2021

483

N á v r h

poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
Jaroslava KARAHUTU, Anny ZEMANOVEJ, Viery LEŠČÁKOVEJ
a Jána SZÖLLÓSA

n a p r i j a t i e

uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k občianskej iniciatíve „Klíma ťa potrebuje“

Predkladajú:

Jaroslav	Karahuta	v. r.
Anna	Zemanová	v. r.
Viera	Leščáková	v. r.
Ján	Szöllös	v. r.

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia Národnej rady SR
2. Odôvodnenie

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VIII. volebné obdobie

NÁVRH

UZNESENIE

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z marca 2021

k občianskej iniciatíve „Klíma ťa potrebuje“

Národná rada Slovenskej republiky

A. berie na vedomie

Petíciu občanov Slovenskej republiky podanú Národnej rade Slovenskej republiky 22. októbra 2020 Za klímu, za budúcnosť s požiadavkami riešenia klimatickej krízy

B. konštatuje, že

- a) si uvedomuje závažnosť problému klimatickej zmeny a potrebu jej prioritného riešenia v intenciách medzinárodnej zmluvy Parížska dohoda publikovanej pod č. 99/2017 Z. z., ktorej je Slovenská republika signatárom a uznesenia Európskeho parlamentu z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia (2019/2930(RSP));

klimatická zmena bude mať na globálnej úrovni zásadné ekologické, spoločenské, ekonomické a politické dôsledky, ktoré sa dramatickým spôsobom dotknú aj Slovenskej republiky;

a preto Slovenská republika musí urobiť maximum vo svojich možnostiach pre riešenie klimatickej zmeny a pre udržanie globálnej teploty pod hranicou 1,5°C oproti predindustriálnym hodnotám, k čomu sme sa podpisom Parížskej dohody zaviazali.

- b) Národná rada v období klimatickej krízy podporuje opatrenia vlády na adaptáciu SR na klimatické zmeny, osobitne tie, ktoré sú premietnuté v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2020 – 2024, kde sa vláda zaviazala:

- I. Presadzovať vymožitelnosť práva v oblasti ochrany životného prostredia s cieľom dosiahnuť priaznivý stav v tejto oblasti.
- II. Rešpektovať záväzky vyplývajúce z Parížskej klimatickej dohody a Agendy 2030.
- III. Osobitná pozornosť bude venovaná Európskej zelenej dohode, ktorá je veľkou príležitosťou pre modernizáciu Slovenska.
- IV. Vláda SR s cieľom znížiť dopady klimatickej zmeny zvýši úsilie chrániť zložky životného prostredia - lesy, pôdu, vodu, ovzdušie a biodiverzitu.
- V. Na dosiahnutie uhlíkovej neutrality do r. 2050 reviduje vláda nákladovo efektívnym spôsobom Nízkouhlíkovú stratégiu a Národný integrovaný energetický a klimatický plán.
- VI. Vláda SR prijme opatrenia na zvýšenie odolnosti a adaptability prostredia na dopady zmeny klímy na všetkých úrovniach s osobitným zreteľom na energetiku, pôdohospodárstvo, biodiverzitu, lesné a vodné hospodárstvo, výstavbu, dopravu a územné/krajinné plánovanie.
- VII. Vláda SR sa hlási k posilneniu environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu.
- VIII. Vláda SR vykoná opatrenia na zastavenie negatívneho trendu likvidácie verejných priestorov a verejnej zelene, podporí rozvoj bezemisnej dopravy, cyklistickej dopravy a verejnej osobnej dopravy.

C. odporúča vláde Slovenskej republiky:

- a) dôsledne presadzovať posudzovanie nových investícií z hľadiska ich vplyvu na zníženie emisií skleníkových plynov a príspevku k dosiahnutiu uhlíkovej neutrality najneskôr v roku 2050,
- b) vo všetkých sektoroch posúdiť potenciál na zníženie emisií skleníkových plynov, vo všetkých sektoroch pripraviť návrh akčného plánu na využitie tohto potenciálu podľa bodu v súlade s relevantnými strategickými dokumentmi SR na zníženie emisií skleníkových plynov a predovšetkým v súlade so záväzkami, ktoré vyplývajú z Agendy 2030 a Parížskej dohody, konkrétne cieľom "udržať zvýšenie globálnej priemernej teploty výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia a vynaložiť úsilie na obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia, čo by významne znížilo riziká a dôsledky zmeny klímy",
- c) aby poverila Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vypracovaním novely zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorou sa zavedie posudzovanie aj na základe dopadov na zmenu klímy a adaptáciu sa na jej dôsledky na základe ustanovení Parížskej dohody,

- d) poverila Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstvo financií Slovenskej republiky prípravou Stratégie uhlíkovej neutrality Slovenskej republiky s modelom socioekonomicky optimálneho dosiahnutia neutrality v roku 2050, podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a rady, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a mení nariadenie (EÚ) 2018/1999 (európsky klimatický predpis) v znení po jeho schválení Radou EÚ, a alternatívne v roku 2040, čo v zmysle článku 2, ods. 1), písmena a) Parížskej dohody, odporúča Medzivládny panel pre zmenu klímy v správe Globálne oteplenie o 1,5°C, publikovanej v roku 2018.
- e) predložila Národnej rade Slovenskej republiky správu o prijatých opatreniach na dosiahnutie cieľov stanovených v Nízkouhlíkovej stratégii Slovenskej republiky do roku 2040, opatreniach prijatých podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a rady, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a mení nariadenie (EÚ) 2018/1999 (európsky klimatický predpis) v znení po jeho schválení Radou EÚ, do 31. december 2022,
- f) aby zastavila štátne investície do projektov využívajúcich fosílnu palivá,
- g) zameriavať sa na komplexnejšiu starostlivosť o prírodné záchyty skleníkových plynov, ako sú lesy, pôdy, poľnohospodárske pozemky a mokrade, ktoré by sa mali zachovať a ďalej rozširovať, a realizovať opatrenia tak, aby sa zvýšila adaptácia lesov na klimatické zmeny a ich podiel na sekvestracii atmosférického uhlíka, odolnosť proti kalamitám, druhovú, vekovú a biotopickú pestrosť.

Odôvodnenie

k návrhu

UZNESENIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY k občianskej iniciatíve „Klíma ťa potrebuje“

Zmena klímy je jedným z najnaliehavejších problémov ľudstva v posledných dvoch dekádach. Ide o komplexnú problematiku a politicky veľmi citlivú tému, zasahujúcu všetky oblasti života spoločnosti. Vzhľadom na globálny charakter zmeny klímy je nevyhnutné, aby aj jej riešenie prebiehalo na globálnej úrovni. To vyžaduje úsilie o účinnú a vykonateľnú dohodu na medzinárodnej úrovni a následne konkrétne aktivity a opatrenie na národnej úrovni.

Slovenská republika je zmluvnou stranou príslušných dohovorov od roku 1993 (Rámcový dohovor OSN o zmene klímy), a následného Kjótskeho protokolu a Parížskej dohody.

V posledných rokoch sa o problém so zmenou klímy vo väčšej miere začala zaujímať aj občianska spoločnosť aj na Slovensku. Jedným z prejavov tohto záujmu je aj iniciatíva „Klíma ťa potrebuje“. Výbor NR SR pre poľnohospodárstvo a životné prostredie dňa 1.12.2020 prerokoval petíciu „Za klímu, za budúcnosť“ a taktiež požiadal ministra životného prostredia aby pripravil správu, ktorou bude informovať Národnú radu Slovenskej republiky o príprave legislatívnych opatrení zameraných na zmiernenie zmeny klímy a jej dopadov v podmienkach Slovenskej republiky.

Uznesenie k tejto správy v pléne NR SR konštatuje, že berie na vedomie občiansku iniciatívu „Klíma ťa potrebuje“ a tiež, že vláda vo svojom programovom vyhlásení venuje problematike zmeny klímy náležitú pozornosť. Napriek tomu v bode C pripomína a odporúča vláde SR celý rad opatrení a iniciatív, ktoré NR SR považuje za nevyhnutné, aby sa Slovensko rýchlejšie a účinnejšie transformovalo na nízkouhlíkovú spoločnosť a zvýšilo svoju odolnosť voči dôsledkom zmeny klímy. Vzhľadom na prierezový charakter k pripravovaným strategickým dokumentom aj ku konkrétnym opatreniam bude nevyhnutná celospoločenská a odborná diskusia.